

Štev. 18. Leto 4.
Izhaja dvakrat na mesec.
Naročnina četrletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravnništvo:
Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Delav.
zbornice), kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Svoje pravice bodo uveljavili železničarji le z združeno močjo. Zavedajte se tega, trpini in organizirajte se vsi v USŽ.

Ustvarja se nova delavska zakonodaja

Za delavstvo v naši državi morda še ni bilo tako važne dobe kakor je sedanja. Vidovdanske ustave in narodne skupščine ni, kjer bi delavski zastopniki povedali svoje želje in zahteve glede na reforme v delavski zakonodaji, ki se imajo izvesti v bodočem polletju.

Res ni parlamenta, ki so ga bivše meščanske stranke zaigrale s svojim nerazumevanjem situacije in ker niso imele drugega v svojih programih kakor zgolj strankarsko borbo in prerivanje okolo vprašanja, kdo bo gospodaril v državi in pljačkal druge dele naroda. Ni se nam torej treba razburjati zaradi tega, če smo danes na takem stališču, ker so to zakrivilo oni, ki so nam vedno bili načelni nasprotniki in katerih politiko smo delavci venomer najodločneje obsodili.

Bivšo narodno skupščino morajo danes nadomestovati delavcem, kadar gre za tako važno vprašanje, kakor je revizija delavske zakonodaje, v prvi vrsti strokovne organizacije in v drugi vrsti delavske zbornice. Delavske zbornice so posredovalke med delojemalci in delodajalci, so pa tudi posredovalke med delavci in oblastnimi organi. Glas, zahteve, predloge delavskih organizacij morajo v današnjih razmerah v smislu zakonitih določb oblasti sprejemati naznanje z isto objektivnostjo in pravico ljubečnosti, kakor sprejemajo razne delodajalske resolucije, ki so navadno slabše utemeljene v razmerah, kakor zahteve delavcev.

Nobene ovire ni, da delavske organizacije takoj zavzamejo pametno

stališče napram reviziji delavske zakonodaje.

Razprave in resolucije, ki se bode razpravljalo in sklepalo o njih na shodih in konferencah naj jasno in odločno povedo, kaj je v interesu delavstva in kaj ne. Jugoslavija spada menda vendar med naprednejše in razvitejše države. Zato mora biti tudi socijalna zakonodaja, delavsko varstvo, obrtni red itd. taka, da bo delala državi čast in delavstvu oziroma splošnosti koristila.

Napačno bi bilo mnenje, da je zakonodaja kdaj premoderna. Zlasti pa danes taka jalova opravičba ne bi držala, ker se razvoj ne vrši polagoma, ampak skokoma. Naša država je danes miselno in organizatorično še deloma nekonsolidirana. Toda današnje razmere, ki se v petih ali desetih letih popolnoma izpremenijo, ne morejo biti merilo pri reviziji zakonov, ker se morajo zakoni ustvarjati v smeri popolnejših, boljših razmer. Tako so na primer nekdanje avstrijske zakone, kakor šolskega, državlanskega itd., sklenili že pred šestdesetimi leti, ki veljajo v meščanski družbi še danes kot najmodernejši.

Isto in še bolj velja to načelo za delavsko zakonodajo, ker je ta važen fundament za zdrav socijalni razvoj in mir za vsako meščansko državo.

Glasovi delodajalcev slone dostikrat na ozkosrčnih vidikih brez vpogleda na načela gospodarstva in bodočnosti. Zato je potrebno, da bo delavska zakonodaja ustvarjena za bodočnost, ki bo dajala popolno jamstvo delavstvu za vse neprilike, ki ga srečajo v življenju.

Zaplenjeni.

Odločba. Državno tožilstvo v Mariboru zabranjuje v smislu čl. 19 t. 7 zakona o tisku v zvezi z zakonom o izpremembah in dopolnitvah zakona o tisku, razširjanje in prodajanje novin »Ujedinjeni Železničar« štev. 17 z dne 15. septembra 1929, ki izhaja v Mariboru, ker obsega članek »Resni trenutki v resnih časih« na 1. strani, v 1., 2., 3. in 4. stolpcu pregrešek po čl. 4 in 5 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi.

Zabrana sestoji iz tega, da se zaplenijo tiskani izvodi (čl. 24 zakona o tisku).

Obenem se odreja po čl. 24 zakona o tisku, da se zapečati tiskarski stavek, plošče in kamenorezi.

Zabrano izvrši kr. policijski komisariat v Mariboru.

Razlogi:

Po čl. 19 t. 7 zak. o tisku je zabraniti razširjanje in prodajanje novin, če je storjeno s tiskanim spi-

som kaznivo dejanje, ki se kaznuje po zakonu o zaščiti javne varnosti in reda v državi.

Uvodni članek »Resni trenutki v resnih časih« v 17. številki »Ujedinjenega Železničarja« z dne 15. septembra 1929 v 1., 2., 3. in 4. stolpcu, iznaša trditve z namero povzročiti nerazporejenost zoper socijalni red v državi in ščuje na razdor med družabnimi sloji.

Ta članek tvori potemtakem dejanski stan pregreškov po čl. 4 in 5 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi z dne 6. januarja 1929, Služb. Nov. štev. 6 in z dne 1. marca 1929, Služb. Nov. štev. 54/XXIII.

Zabrana razširjenja in prodajanja uvodoma navedenih novin je zato v smislu t. 7 čl. 19 zakona o tisku in zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o tisku utemeljena.

V Mariboru, dne 14. sept. 1929.

Dr. Jančič l. r.

Nova izmjena čl. 205. zakona.

Član 205. Zakona o državno-saobračajnom osoblju, koji glasi: »Službenici u celoj Kraljevini uživaju stalnost po isteku tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, bez obzira na dosadanje propise«, pretrpio je svoju prvu izmjenu g. 1926. onamo, da je privremenost željezničkih službenika bila produljena za nove tri godine, t. j. do 1. oktobra

1929. Sa tim danom trebao je član 205. Zakona u svojoj prvotnoj stilizaciji da stupi na snagu i od toga dana imali bi željezničari da uživaju stalnost. Ta stalnost imala je doći do izražaja u tome, da se ni jednog službenika nebi moglo otpustiti iz službe mimo propisa Zakona.

Veliki je interes kao željezničara tako i njihove službe, da to tako i

bude. Kad službenik na teškom i odgovornom poslu mora da strepi za svoju svagdanju egzistenciju, od toga ne trpi samo on, već i služba, jer joj se ne može posvetiti sa potrebnim marom i odanošću. Ali tako nije. Čl. 205. Zodo. pretrpio je novu izmjenu. Na predlog ministra saobraćaja i po saslušanju predsjednika ministarskog savjeta potpisan je novi Zakon, koji glasi:

»Član 1. Član 205. Zakona o državnom saobračajnom osoblju sa svojim izmjenama od 6. prosinca 1926. godine mijenja se i glasi:

»Član 205. Službovanje kod državnih saobračajnih ustanova može službeno prestati i mimo propisa Zakona o državnom saobračajnom osoblju.«

Član 2. Ovaj zakon stupa na snagu 1. rujna 1929. godine.«

Odredbe ovog zakona, iako su kratke, mnogo nam govore. Njima dana je mogućnost, da se svakog željezničara, bez obzira na broj godina, otpusti iz službe, a da se kod toga ne mora uzeti u obzir put, predviđen za otpust u zakonu o d. s. o., niti uvažiti prava, stečena na osnovu istog zakona. U stvari, ove dve zakonske odredbe ne znače ništa drugo, već da su svi željezničari i

nadalje samo privremeni službenici, čiji službeni odnosi sa saobračajnom ustanovom mogu prestati jednostranom odlukom samog poslodavca, t. j. saobraćajne ustanove.

Komu i zašto je to trebalo, pita se sa opravdanjem sveukupno željezničko osoblje? Za vrijeme partizanskih režima bilo je jasno, da su takve zakonske odredbe služile samo u svrhu uskih partizanskih potreba režimskih partija, ali sada, kad partija nema, ovakvim odredbama nema mjesta. One postaju ozbiljna i jaka smetnja pravilnom razvitku našeg saobraćaja. Najuzornije su one željeznice, koje imaju stalne i obezbjeđene službenike.

Naša nastojanja ići će u pravcu, da se teške odredbe ovog novog zakona nad željezničarskim osobljem provode čim blaže, te da ih u skrom vremenu potpuno nestane. One ne služe interesima željezničara, a ni saobraćaja. U našim nastojanjima treba svi željezničari da nas pomognu i to tako, da čim brojnije pristupe u redove Saveza i kroz Savez porade na popravci svojeg materijalnog i moralnog položaja. To je jedini put, koji vodi boljoj i sigurnijoj budućnosti. Jaka organizacija je najbolja zaloga stalnosti u službi!

Dvajsetletnica zvezarjev.

Šla je mimo nas in preko nje so šle železničarske mase. Dva meseca se je bobnalo po vseh meščanskih listih o proslavi, hvalisalo Zvezo in njene uspehe kovalo v oblake, razne narodne organizacije so pozivale svoje članstvo na udeležbo. Vse postaje, pol Ljubljane je bilo preplavljeno z letaki. Vodilni organi so govorili o 3000 ljudeh, ki bodo posetili to proslavo, o trumah Čehov, ki bodo prišli. Deloval je ves aparat in slavje se je pripravljalo času primerno. Šla so še posebna vabila na železničarje, borce za Zvezo, ustanovnike, da se te proslave sigurno udeležijo. Vse podružnice so dobile nalog, da nabere čim več zlatih in srebrnih žeblicev za zastavo. In za dva dni proslave se je določil pester spored, vreden tako bojneve organizacije kot je Zveza. Na predvečer bakljada po Ljubljani s kompletno godbo, nato koncert kar dveh pevskih zborov, drugi dan sprevedi po mestu, razvitje zastave, slavnostni govori, popoldne veselica.

Gospodje zvezarji pa so delali račun brez krčmarja, delali so račun brez železničarjev. Zanašajoč se na dvomesečno reklamo v »Jutru«, »Slovincu«, »Narodu«, češ, če ne bo železničarjev, bodo prišli pa Ljubljanci.

Vendar tudi Ljubljanci poznajo zgodovino dvajsetletnega delovanja zvezarjev, vejo za njih ponosne akcije že leta 1909 in 1911, vejo za njih čine po prevratu in zato se je proslava 20 letnice zvezarjev izvršila brez železničarjev in brez občinstva.

V petek sprejem Čehov na postaji! Godba, g. Deržič in par najožjih! Potniki hite na vlake. Kar pride ukaz: »Tir izprazniti, brzovlak prihaja.« Godba zaigra, potniki izstopajo in nekaj potnikov, ki ni smelo čez tire, se zbere okoli Deržiča in poslušajo »zanosit« govor in pri »živijo«-klicih so se dvignile štiri roke; potniki so vstopili v vozove in peščica le je sledila Deržiču. Češki železničarji so se zunaj zelo začudeno ozirali, ali ta peščica predstavlja

24.000 organiziranih in ali so res vsi zvezarji v beli Ljubljani danes v službi?!

Sobota zvečer! Bakljada izpred Delavske zbornice! Okoli 30 godcev, 6 tramvajcev, 40 civilistov, par otrok na cesti in kakih 50 radovednežev, slučajno mimoidočih na trotoarju. In je šlo! Lučke v svetilkah, čim-bum po ulici, na vsakem vogalu pa se je zmuznil kak »udeleženec« na trotoar in našli so se, ki so na vprašanje odgovarjali: »Ne poznam teh.«

In nedelja! Ves pomp in agitacija, vsi zastopniki civilnih in vojaških oblasti, samoupravnih institucij, kulturnih društev, velikega župana, Sokola, dravske divizije, železniške direkcije, javnih nameščenec, učiteljskega društva niso mogli pripomoči do velikega zborovanja, ker je manjkal oni, ki na železničar trpi in dela — manjkal je pravi železničar.

Povorka z zastavo po shodu — par ljudi z godbo. K razhodu pred Delavsko zbornico je prišla že sama godba in skupno 17 civilistov.

Ne bi pisali o zvezarski proslavi, ker vemo, da so jim železničarji povsod že obrnili hrbet ter jih danes zapuščajo zadnji železničarji (o gospodi in onih, ki še računajo na protekcijo, ne govorimo). Vendar se nam je zdelo porabno pribiti dejstvo, da zvezarji prirejajo v Ljubljani bakljade, veselice, razvitje zastav z zlatimi in srebrnimi žeblici, si kade s slavnostnimi govori v času, ko se trpeči železničar bori za starostno zavarovanje, pragmatiko, boljši kos kruha, v času, ko mora železničar z osmimi člani rodbine stanovati v razbiti baraki v eni sami sobi, v času, ko mora drugi železničar preživljati šestčlansko rodbino z urno plačo 3 Din.

Danes ni čas za razvijanje zastav, ne za zlate in srebrne žeblice, ne za bakljade in ne bo čas vse do tlej, dokler ne bo mogel železničar kupiti lačni deci kos kruha. Naše življenje je prereno, da bi se mogli varati s paradami.

STROKOVNI VESTNIK.

Intervencija v Beogradu.

Kakor smo že zadnjič sporočili, se izvrši v drugi polovici septembra pri ministru saobraćaja intervencija izpred centrale našega saveza. V deputaciji bodo zastopani po en delegat iz vsake oblastne direkcije. Deputacija bo predložila ministru saobraćaja načrt zakona o državnem prometnem osobju, ki ga izdela naš savez, nadalje predlog za pravilnik sporednih prinaldežnosti, službeno obleko, ureditev delovnega časa. Isto tako bo delegacija še ustmeno podprla že predloženi predlog za delavski pravilnik ter obnovila zahtevo po izplačilu diferenc delavstvu ter naknadnih kreditih zlasti za progovne delavce, kjer zopet grozi večja redukcija.

Ves material kot ga predložimo ministru, smo poslali tudi vsem podružnicam ter naročamo vsem podružnicam, da obdrže članske sestanke in z našimi zahtevami seznanijo vse železničarje.

Internacionalna konferenca vlakospremnege osobja.

Na inicijativo avstrijskih sodrugov je sklicana na Dunaj za 18. in 19. oktober 1929 državna konferenca avstrijskega vlakospremnege osobja in istočasno tudi internacionalna konferenca vlakospremnikov vseh evropskih držav. Naloga te konference je ustvariti podlago za čim tesnejše sodelovanje vlakospremnege osobja, da se začne internacionalna akcija za zboljšanje položaja vlakospremnikov zlasti glede enotne ureditve delovnega časa, urnine in ostalih prejemkov.

Mi pozdravljamo inicijativo avstrijskih sodrugov, od katerih se moremo le nekaj naučiti ter bo naš savez zastopal na konferenci po en delegat vlakospremnege osobja iz Maribora, Ljubljane in Zagreba.

Kdaj bo saobraćajni oddelek vrnil preveč odtegnjene rodbinske doklade možem tobačnih upokojenk?

Lansko leto so bile tobačnim upokojenkam regulirane pokojnine za par dinarjev, tako, da so znašale mesto 190 Din okoli 215 Din in sicer z naknadno veljavnostjo, ter so dobile tobačne upokojenke izplačano diferenco okrog 250 Din. Mašinski oddelek je nato predpisal možem za ves čas nazaj v povračilo rodbinsko doklado po 150 Din, tako, da bi moral dotičnik za 250 Din, ki jih je dobila žena, plačati upravi celih 2250 Din nazaj. Po intervencijah je mašinski oddelek tak odlok ukinil ter je vsem prizadetim povrnil odvzeto rodbinsko doklado nazaj in le ukinil nadaljno nakazilo rodbinske doklade. Ta postopek tudi odgovarja sedanjim predpisom.

Saobraćajni oddelek pa je svojim uslužbencem, ki imajo take tobačne upokojenke za žene, odtegnil skozi tri mesece po 150 Din, skupno torej 450 Din, katerih pa uslužbenec še do danes ni povrnil. Podvzeli smo sedaj potrebne korake, da se tudi pri prometu teh neopravičeno odvzetih 450 Din uslužbencem povrne.

Kaj je z izplačilom diferenc upokojenecem, vdovam in kaj je z eksekutivno doklado?

Aktivno osobje je že pred dalj časom dobilo izplačan drugi obrok difference in 20% eksekutivno doklado ter so tedaj tudi upokojenki in vdove računale, da pridejo tekoma par dni na vrsto. Pa so se pri tem prevarale, ker denarja le ni bilo ter je bil vsak dan drug odgovor, tako, da se izplačilo pri pretežni večini zavlakuje še sedaj v septembru. Čudimo se izgovorom, da je bil na pr. neki uradnik na dopustu in da se vsled tega niso mogli izstaviti platni listi za finančno delegacijo. Na postajah se za vsako malenkost ukine dopust, češ, da ga služba ne dopušča, zato vprašamo direkcijo, ali ta ukrep ne pride v poštev takrat, ko ima osobje nekaj za dobiti. Vsaj toliko socialnega čuta naj bi imeli odločilni gospodje na direkciji, da če

so poskrbeli, da se je na direkciji takoj in najprej izplačalo difference, bi našli pota, da bi tudi ubogim vdovam dali one davno zaslužene zneske. Pozivamo ministrstvo, da pozov ena odgovor one, ki na tak način zatirajo upokojenke in vdove ter odredi, da se vsem difference še ta mesec izplačajo.

Konferenca progovnih čuvajev, paznikov in obhodnikov.

V nedeljo, dne 1. septembra se je vršila v Zidanem mostu konferenca progovnege osobja, katere so se udeležili le delegati iz območja ljubljanske železniške direkcije. Na konferenci je poročal o položaju progovnege osobja tajnik centrale s. Staniko, na kar se je o posameznih točkah razvila debata, ki je razkrila naravnost neznosne razmere, ki vladajo nad progovnim osobjem, ki je danes postavljeno na najnižje stališče, v najslabšo kategorijo, istočasno pa se ga do skrajnosti izrablja. Nečuvstvo je, da danes celo v območju ljubljanske direkcije še obstoja turnus 48/24 in se vsled tega ni čuditi raznim nesrečam, ki se gode na progah. Urejene niso predorske doklade, progovni čuvaj ni deležen nikakih sporednih prinaldežnosti. Zelo so prizadeti čistilci baterij, katerim se je edino v ljubljanski direkciji ukinilo pavšal za službeno obleko, češ, da ne pridejo z občinstvom v dotiko. (Je morala biti že zelo kurnšna glava na direkciji, ki je to pogruntala.) Še slabše pa se godi progovnim obhodnikom, ki za obhod proge, ki ga za obhod proge morajo vršiti v eni turi do 20 km ob vsakem vremenu, snegu, dežju, nevihti, ponoči in podnevi, ne dobe pa zato nikake odškodnine ali potnega pavšala, katerega pa dobi sekcijski načelnik-inženier (radi bi poznali le enega, ki peš obhodi progo, ker doslej jih vidimo le na brzovlaku ali drezini) ter progovni mojster. Vprašanje zase pa tvorijo progovni pazniki ali sedaj desetariji (kot pri vojakihi). Ti organi morajo na železnici izvrševati vsa strokovna dela, so za vsako delo odgovorni, morajo delati čezure, odnosno nedeljsko službo in to vse brez odškodnine. Uprava pač smatra le progovnega mojstra za odgovornega in za strokovnjaka, zapostavlja pa progovne paznike. Kakšno pažnjo pač posveča direkcija varnosti prometa, je jasen dokaz dejstvo, da na koroški progi kmalu ne bo več progovnih čuvajev, ampak bodo njih službo vršile le ženske dnevno od 6. ure zjutraj do 20. ure zvečer; če pa bo nastal kak karambol ali iztirjenje, se bomo pač izgovorili na »višjo silo«. Obče pritožbe so bile radi nepodeljevanja dopustov in izrabljanja delavstva zlasti v skalnatih stenah brez vsake posebne odškodnine. Tudi stari pragi so neka specialiteta, v kateri se nikdo prav ne spozna. Začudenje je zbudila konstatacija, da je dobil ljubljanski železniški direktor (on je pač večji revež in ima večjo družino za preživljati kot progovni delavec ali čuvaj) kar 100 (sto) pragov, progovni delavec pa celih 10 (deset) pragov.

Po vsestranski debati so bili soglasno sprejeti sledeči sklepi:

Centrala saveza naj ukrene vse korake pri ministrstvu saobraćaja, da se definitivno uredi delovni čas na podlagi osemurnega delovnika, da se uvedejo prosti dnevi, turnus 12/24 in da se redno podeljuje zakoniti dopust in za dopust dostavi nadomestnike.

Da se uredi podeljevanje službene obleke zopet v naturi, v kolikor pa se posamezni kosi ne bi podelili, da se zanje izplača primerna denarna odškodnina. Kožuh in dežni plašč naj se podelita ad personam in naj ostaneta po nosilni dobi last uslužbenca.

V novem zakonu o državnem prometnem osobju naj se ukine položajne plače, uvede avtomatično napredovanje, voljeno disciplinsko komisijo in odpravi kategorijo služteljev. Za uvrščenje v kategorije naj

se upošteva le strokovna izobrazba ter obdrži vse progovno osobje med eksekutivnim osobjem. Stanarina naj se primerno poviša. Progovne paznike pa uvrsti med zvaničnike I. kategorije.

V pravilniku sporednih prinaldežnosti naj se zasigura nočne doklade vsemu osobju (nastavljenecem in delavcem), ki vrše nočno službo, progovnim obhodnikom in progovnim paznikom naj se zasigura potni pavšal v znesku Din 300.—, odnosno Din 350.— mesečno, uredi naj se tunske doklade in za delo v skalovitih predelih naj se plača 50% doklado. Ime desetar naj se v novem zakonu spremeni v progovni delovodja.

Poleg tega je bilo predloženih še več zadev za lokalne intervencije, nakar je bila konferenca zaključena s pozivom, da gredo vsi organizirani člani na delo, da zbero pod zastavo saveza vse progovne čuvaje, obhodnike in paznike.

Konferencija radničkog osobja.

U nizu konferencija stručnih sekcija održana je i konferencija radničkog osobja. Održana je u Zagrebu nedelju dne 8. o. m. u prostoriji Oblasnog Sekretarijata, a bila je posjećena po delegatima sviju radionica u zemlji. I radionice iz nadaljenijih krajeva poslale su svoje delegate, što je dokaz, da su radnici svoju konferenciju shvatili sa ispravne strane i pridali joj najpuniju važnost.

Konferenciju je otvorio u 9 sati drug Kmet, predsjednik sekcije radničkog osobja. Uz pozdrav brojnim delegatima, učinio je kratko razmatranje prilika u pojedinim radionicama, naglasivši, da je svrha konferencije, da se te prilike još bolje upoznaju i da se nastoji u svim radionicama u život provesti ono, što obnađemo najboljim i za radnike najkorisnijim.

Posle ovog uvoda razvila se opširna rasprava. Delegati pojedinih radionica iznosili su stanje, koje u pojedinim radionicama vlada, a naročito: radno vrijeme, nadnice, kako se primijenjuje premijski i akordni sistem, kako se naplaćuje prekovremeni rad, gdje se dobiva odijelo i tko ga dobiva, kakvi su higijenski uslovi rada, kakve su sigurnosne mjere, o radničkim povjerenicima, o bolesničkom fondu itd., te konačno o stanju organizacije u pojedinim radionicama. U raspravi, u kojoj su sudjelovali drugovi Čanžek, Drnovšek, Seljak, Korene, Brlić, Pongračić i drugi, bilo je jednodušno ustanovljeno, da se stanje radnika u pojedinim radionicama može poboljšati samo jačanjem naše organizacije u njima. Snaga organizacije i svijest solidarnosti su najčistije zrcalo i prava radničkih. Dok je u Mariboru organizacija najjača, i prava radnika su najveća, a u radionicama, gdje je snaga organizacije manja, i prava radnička su manja. Gdje pak organizacije nikako nema, tu nema ni radničkih prava, već je pravo ono, što poslodavec sa svoje strane diktira.

Posle 6 satnog trajanja konferencije, svi delegati složili su se na jednoj opširnoj rezoluciji, u kojoj se najprije konstatira općenito stanje, u kojem se radnici u radionicama nalaze, a iza toga ističu zahtjevi, da se ono svestrano popravi. (Rezolucija biti će oštampana u narednom broju.) Konferencija je zaključena u 4 sata po podne, sa apelom na sve delegate, da nastave živim radom u pojedinim radionicama: sjedne strane da obavještavaju radnike o radu i zaključcima konferencije, a s druge, da se slože i organizuju, jer je čvrsta organizacija jedini put, kojim se do ostvarenja postavljenih zahtjeva može doći.

Svi delegati razišli su se sa uvjerenjem, da su savjesno i potpuno izvršili zadatak, primljen od radnika prigodom polaska na konferenciju. Iznjevši na konferenciji sve, što radnike pojedinih radionica tišti i boli. Na radnicima je sada, da slijede i izvršuju zaključke, koje su delegati na konferenciji donjeli.

Konferenca vlakospremnege osobja.

Kakor smo že zadnjič omenili, se je vršila v Splitu dne 21. avgusta 1929 konferenca vlakospremnege osobja, na kateri so bili zastopani sodrugi iz Slovenije, Dalmacije in Hrvatske. Konferenci je prisostvoval izpred centrale s. Korošec, predsedoval pa ji je s. Pešo iz Splita. Konferenca je bila obdržana v največji disciplini in sodružni slogi ter je pravljala najboljše o pravilniku sporednih prinaldežnosti, razvrstitvi vlakospremnege osobja, turnusih, službeni obleki, kasarnah in so v debati sodelovali vsi prisotni. Konferenca je trajala od 9. ure dopoldne do 18. ure zvečer ter so bili sprejeti v glavnem sledeči zaključki:

Delovni čas naj se uredi na podlagi turnusa 30/20/50 in vračuna v turnus, čas vožnje po voznem redu, poleg tega naj se računa v turnus po ena ura priprave in posprave tako v domicilni postaji kakor izven domicila. V turnus se vračunaj tudi vsakokratna predpisana šola. **Najdaljša služba** naj znaša pri osebnih vlakih do 10 ur, pri tovornih vlakih 12 ur. **Najmanjši počitek** v končnih postajah naj znaša 6 ur, v domicilni 10 ur. Turnus naj bo sestavljen tako, da je osobje vsako tretjo noč doma v času od 18. do 6. ure. Počitek, ki je manjši kot 5 ur izven domicila ali 8 ur v domicilu, se računa v službo.

Režijska vožnja se računa v celoti v službo.

Radi sporednih prinaldežnosti je bil sprejet v celoti predlog centrale, da naj se mesto sedanje kilometraže uvede urnina ter je konferenca določila sledeče minimalne pristojbine za urnino:

a) normalna urnina vlakovodje 4.50 Din, prtljažnik 4 Din, konduktar in zavirač 3.50 Din;

b) znižana pa znašaj polovico od tega.

Prenočevalnina izven domicila, kjer ni kasarne, naj se plača v znesku 25 Din. Urnina naj se izplačuje vsakega 15. prihodnji mesec.

Vlakospremnemu osobju naj se za službo na gorskih progah, kjer je 15% vspona, izplača za 50% povišana urnina.

Nadalje je konferenca postavila zahtevo, da se za nočno službo plača nočne doklade, in sicer za do 4 ure nočnega dela polovčna in čez 4 ure pa cela. Kot nočna služba se smatra služba od 20. ure do 6. ure. Nočna doklada znaša po 15 Din.

Obleka naj se podeljuje v naturi in sicer zimska obleka v mesecu oktobru, letna pa v mesecu aprilu. Zimska obleka naj se podeli vsako drugo leto, enako tudi letna obleka. takotako da dobiš vsako leto po eno obleko (hlače, bluzo, kapo), plašč vsako tretje leto in kožuh vsako četrto leto.

Redno naj se podeljuje čevlje osobju potniških vlakov in škornje osobju tovornih vlakov. Osobju pri tovornih vlakih naj se dalje podeli še platnena delovna obleka. Obleka naj se podeli tudi pomožnemu vlakospremnemu osobju. Po polovični nosilni dobi naj ostane last uslužbenca.

V slučaju, da se ne bo obleka izdajala v naturi, naj se poviša pavšal in sicer za činovnike na 1500 Din letno, za vse ostalo osobje brez razlike položaja pa na 1200 Din letno.

Radi novega zakona pa se je sklenilo centrali predlagati, da naj v načrt novega zakona vzame sedanj avstrijski sistem. (Opomba centrale: Tega sklepa centrala ni izvedla, ker v današnjih razmerah pri tako slabo organiziranih železničarjih bi sedanj avstrijski sistem nudil možnost čim največjega protežiranja posameznikov in zapostavljanja drugih.)

Poleg tega se je sprejelo še več sklepov radi razmer v Dalmaciji, nereda v kasarnah ter bo savez izvršil tozadevno intervencijo.

Odgovor direkcije na vlogo radi turnusa v Ljubljani.

V »Ujedinjenem Železničarju« od 15. julija smo priobčili vlogo na direkcijo radi prenaporne službe zla-

sti v takozvanem skakalnom turnusu. Od direkcije smo dobili odgovor sledeće vsebine:

Ujedinjeni Savez Železničarjev
Jugoslavije

Ljubljana.

Poštini predal 280.

Na Vašo vlogo št. U. D. O. 314 z dne 13. julija t. l. sporočamo:

Službena rasporeda potniških vlakova tako postaje Ljubljana gl. kol. kakor tudi postaje Maribor gl. kol. sta v skladu z naredbami Ministrstva Saobraćaja i Generalne direkcije glede odmora delovnega časa za nastavljeno osobje (Nar. 327 Sl. l. 1920 in nar. 77 Sl. l. 1926).

V rasporedu potniških vlakova postaje Ljubljana gl. kol. so združene skupine, obstojeće iz po 2 sprevodnikov in one iz po 1 sprevodnika po željah osobja. Direkcija pa je pripravljena na dva rasporeda zopet razdružiti, nakar bi »skakalni« raspored odpadel.

Stalež vlakopremnega osobja se izpopolnjuje sproti, kolikor je razpoložljivih prostih mest.

Za načelnika saobrać.-komerc. odeljenja:
A. V. Landl.

Za uslužbenice Mitrope in društva spalnih voz.

V Jugoslaviji so ti uslužbenici bili doslej organizirani pri zvezi in se za njih položaj nikdo ni brigal. V vseh ostalih državah (izvzemši Nemčije, kjer so organizirani pri živilskih delavcih) so ti uslužbenici organizirani v transportni organizaciji ter spadajo v sklop internacionalne transportne federacije v Amsterdamu. V najveće deželah se ta personal nima na koga obrniti, da bi predložil zahteve za zboljšanje svojega gmotnega položaja, ker zastopniki družbe se zgovarjajo na direkciju, ta pa na vse intervencije in vloge molči. Naša internacionala je na poziv poljskih, nemških in rumunskih sodrugov sklenila sklicati dne 21. in 22. oktobra 1929 v Pariz konferenco zastopnikov tega osobja iz vseh držav, na kateri se bodo sestavile enotne zahteve in nato potom posebne deputacije predložile direkaciji v Parizu. Kako izrablja družba delavstvo, je jasen dokaz rapidno dviganje dobička te družbe, ki je znašal leta 1927 147.600.000 frankov, leta 1928 pa že 171.200.000 frankov, k temu pa pride še okroglo 11.000.000 obresti od naloženega kapitala, tako, da se je dobiček tekom enega leta dvignil za nad 35 milijonov frankov. Kapital družbe se je od 1. januarja 1928 do danes povećal od 115 milijonov na 230 milijonov frankov. Dividend se je izplaćalo leta 1927 nad 86 milijonov, torej celih 75%. Torej par kapitalistom se je dalo za n. pr. vložen 1 milijon kapitala za eno leto, kar celih 750.000 obresti, ubogemu osobju pa se jemlje pravico za pravico. Nacionalna organizacija k temu lepo molči in smatra za edino nalogo pobirati od članov članarino. Naš savez je sedaj ukrenil korake, da se to osobje organizira v naše vrste in da pošlje že na to konferenco v Pariz svojega zastopnika.

Split.

U nedelju dne 1. o. m. održavali smo vrlo dobro uspešni sastanak radnika radionice i ložionice u prostorijama Radničke Komore. Ma da je sastanak bio sazvan sa svrhom, da se podnese izvještaj o radu Saveza za radničko osobje u vezi sa anketom u Beogradu i konferencijom radioničkih radnika, koja se dne 8. održavala u Zagrebu, za sastanak je vladao interes i kod imenovanog osobja, pa mu je i ono pridošlo u ljepom broju.

Sastankom je rukovodio odbor podružnice, a ispred Saveza govorio je drug Pongračić iz Zagreba. U odlučnom razlaganju on

Cankarjeva družba je zaključila z nabiranjem članov. Oktobra se začne razpošiljanje knjig. — Poverjeniki! Do 15. septembra 1929 odračunajte bloke. Kdor še ni pristopio, naj stori takoj, da mu ne bo žal, ko bo videl 4 krasne knjige, a jih ne bo mogel več dobiti. — Impozanten uspeh je že prvo leto dosegla Cankarjeva družba. Knjige gredo letos v 18.000 izvodih med delavstvo. Naj se drugo leto to število še potroji! S Cankarjevo družbo je delavstvo pokazalo svetu, kdo je. Naš ponos je Cankarjeva družba.

je potpuno pojasnio sve akcije, koje Savez poduzima, da izvojuje za radnike bolje uslove rada i nov Pravilnik, koji položaj toga osobja treba da reguliše definitivno, a ne privremeno. Pojasnio je sve loše strane ranijih projekata radničkog Pravilnika. Opširno se pozabavio zadnjim projektom Ministarstva Saobraćaja i protupredlozima, koje je podnio naš Savez i koje je usvojila anketa željezničarskih radnika iz cijele zemlje, održana dne 29. i 30. juna o. g. u Beogradu. Ma da je projekat, kojeg je kao poslednjeg izradilo samo Ministarstvo Saobraćaja, mnogo različitiji i bolji od ranijih, ipak moramo mnogo i živo raditi na tome, da se i taj projekat poboljša i da u nj udje čim više naših predloga.

Moramo voditi računa i o tome, da uvažanje naših zahtjeva nije samo pitanje naših želja i dobre volje nadležnih, da te želje uvaži ili ne, već je to i pitanje naše snage, koju mi kao organizacija predstavljamo. Sa slabom i malobrojom organizacijom možemo samo slabo uspeti, a brojno i duhom moćnom organizacijom mnogo. To su sasna prirodni zakoni, koje u našim težnjama, da si izvojujemo bolju budućnost, ne smijemo potcijeniti. Radnici, ako žele da u svojim zahtjevima uspiju, moraju se organizovati i voditi žilavu borbu, te biti spremni, da doprinesu i žrtve. Bez toga nema napretka. To su učinili radnici drugih radionica i ložionica, isto to moraju učiniti i radnici u Splitu: prići u organizaciju i kroz organizaciju raditi na svojem podizanju. Tame nema nikakvih zapjeka: organizacija, naš Savez, potpuno je stručna i legalna, te je svima željezničarima, bez obzira na neke nacionalne ili ine osjećaje, moguće, da u njoj saraduju. I dužnost im je da to čine. Sva zapjeka tome radu može biti samo vlastiti nehai ili nesvijest. Jedno i drugo treba radnici u Splitu da zbace sa sebe i da se prime žilavoga rada na zadatcima i programu, koji je Savez na svoj barjak ispisao. To treba učiniti u toliko prije, jer visina nadnica i uslovi rada kao u radionici tako i u ložionici jasno pokazuju, da su željeznički radnici Splita na najzadnjem mjestu. A to samo radi toga, jer nisu organizovani i jer se bave sa koječem drugim, nego li svojim životnim pitanjima. Sa pozivom svima, da se kao jedan svrstaju u redove Saveza, zaključio je drug Pongračić svoje ljepo i poučno razlaganje.

Iza toga razvila se slobodna diskusija, u kojoj su pojedini drugovi iznosili svoje poglede kao na zahtjeve, koje Savez u korist radničkog osobja ističe, tako i na jaćanje organizacije, bez koje nam zahtjevi neće biti uvaženi. Iznesene su i mnoge žalbe na postupak prema radnicima, a naročito su se žalili ložari, od kojih, ma da su stekli sve preduslove, nijedan nije imenovan. Sastanak je zaključen sa apelom na sve željezničare, a naročito na radioničke i ložioničke radnike, da pristupe i ojaćaju Savez, jer je čvrst Savez jedina garancija, da će se mnoge nepravde i težak položaj, pod kojim dalmatinski željezničari vrše svoju službu, popraviti na bolje.

Sibenik.

Na poziv sekretarijata iz Zagreba sazvati smo za ponedjeljak dne 2. o. m. zbor željezničara u prostorije gostione Krunić, koji je bio iznad očekivanja vanredno dobro posjećen. Istome su prisustvovali radnici iz ložionice, ložari, strojovodje, stanično, vlakopratno i pružno osobje.

Sastankom je rukovodio predsjednik podružnice drug Krunić, a o položaju željezničara i najglavnijim zadatcima organizacije podnio je opširan referat drug Pongračić iz Zagreba. Težinu položaja, u kojem se željezničari nalaze i u koji sve više zapadaju, dokazao je govornik statističkim podacima, prikazavši porast praga, prometa robnog kao i osobnog kroz zadnjih 10 go-

dina, a da istovremeno niti su srazmjerno sa povećanim prometom rasli i troškovi, niti je broj osobja povećavan, a još manje su mu povišavana beriva, što bi, kod 80 do 100% povećanog napora moralo bilo uslijediti. Mjesto toga, željezničari doživljuju iz godine u godinu redukcije svojih beriva sjedne, te povećavanje dužnosti i produljivanje radnog vremena s druge strane. To se dešava imenovanom kao i radničkom osoblju, strojovodji, ložaru, vlakopratnicu i kočničaru, bravaru kao i ugljenaru. Svi i sve više padamo na prosjački štap. Ova zajednica propadanja treba da nam bude putokazom u obrani. Od nevolja moramo se zajednički braniti kroz jednu i zajedničku organizaciju. Strojovodja, ložar, vlakovodja i kočničar, bravar i ugljenar treba da si postanu drugovi, treba da si dadu patničke ruke, i da zajednički porade na svojem pridizanju. Radi toga treba odbaciti svako seperatiranje, već svi i složno treba da poradimo kroz Savez i na jaćanju Saveza.

Zbor je ova razlaganja burno pozdravio. Nikoga nije bilo, koji se snjima nije složio. O lokalnim prilikama još su govorili drugovi Gatar, Schlempl, Krunić i drugi. Posle svršetka govornika zaključeno je, da se nadležnoj direkaciji uputi slijedeća predstava:

Umoljava se naslovna Direkcija, da:

1. ne snizuje plaće ložioničkom radničkom osoblju i ložarima, a u koliko su sniženja već uslijedila, da ih se opozove i svemu osoblju ostavi plaće, koje je primalo prije 25. augusta o. g.;
2. sve privremene službenike, koji su navršili godine privremenosti i položili propisane ispite, čim prije imenuje i proizvede u kadar regulisanih službenika, te tako udovolji topoglednim odredbama Zak. o d. s. o.;
3. radni dan pružnih stražara na dalmatinskim prugama, koji vrše službu 24, a slobodni su samo 12 sati, čim prije dovede u sklad sa mogućnošću fizičke i duševne izdržljivosti, ako već nije moguće, da se njihov radni dan utvrdi na bazi 8 satnog. Najmanje što bi trebalo učiniti jest, da se radni dan tog osobja utvrdi na bazi 24satne maksimalne službe, a iza toga 24 sata minimalnog odmora.

Za ovakvu izmjenu svojeg radnog dana moli svo stazaarsko osobje ne samo sa stanovišta potreba svojeg zdravlja i mogućnosti za savjesno i marljivo vršenje svojih dužnosti, već još više radi potreba samog saobraćaja, za sigurnost kojeg, prevelika izmorenost i trpnja tih službenika, počinje predstavljati sve veću opasnost;

4. svem osoblju, imenovanom, pomoćnom i radničkom, podijeli godišnje plaćene odmone u smislu propisa Zakona o d. s. o. i Privremenog Pravilnika;

5. službu manevre u stanici Sibenik podijeli na 3 partije, koje neka budu uposlene u turnusu od po 12 sati, a iza toga 24 sata slobodno;

6. kod izmjena kao Zakona o d. s. o. tako i Pravilnika o sporednim prnadležnostima uzme u obzir potrebu, da kilometraža putujućeg osobja na dalmatinskim i ličkim prugama bude za 50% veća, jer je pruga brdovita te stavlja na osobje mnogo veći napor; da se svem vlakopratnom osoblju zagarantuje kilometraža i za razvrstavanje te da se ukinu tzv. »režije« putovanja odn. da se i za takva putovanja zaraćunava puna kilometraža. —

Split.

Već od početka ove godine vlakopratno osobje ove stanice ima da trpi šikanacije sa neredovnom isplatom svoje kilometraže. O tome smo već intervenisali nadležne, ali još uvijek zapije. Kilometraža treba biti isplaćena najkasnije između 15. i 20. za prošli mjesec, što se kod nas ne čini, već se čeka i zavlači do konca mjeseca, pa još kasnije. To šikaniranje postaje jedna zaraza. Danas je 4. septembar, ali

vlakopratno osobje još nije dobilo krvavo zaradjene kilometraže za juli, a sve neimenovano osobje ni svoje plate za august. Svi oni, koji žive s dinara na dinar i s dana na dan dobro znadu, što znači, kad nam se beriva ovako neredovito isplaćuje. Sto i sto nepravilno imamo radi toga. Kućevlasnik, trgovac i ostali vjerovnici otkazuju nam kredite, gube povjerenje u nas a to znači, vrlo često, ostati i bez korice kruha. A sve to radi nećije lenosti i komotnosti. Uz namještenike i njihove familije najviše trpi i sama služba, kojoj se time, što se službenike ozlojeđuje, najgora služi.

Povodom obavijesti o neisplaćenim berivima i kilometraži oblasni sekretarijat izvršio je intervenciju kod Direkcije i podnio opširnu predstavku sa zamolbom, da se šikanacijama ove vrste jednom učini kraj, a osoblju doznaćuju i isplaćuju beriva na vrijeme, kao što je to propisima predviđeno i do sada bilo uobićajeno. Ako bude kod Direkcije zdravoga shvaćanja, onda će se tako i postupiti.

Jasenovac.

Posle dugih i teških napora uspjeli smo, da sve radnike našeg sreza, koji su stekli stalnost i udovoljavaju uslovima za prijem u penzioni fond, budu u isti zaista i primljeni. To je očiti uspjeh našeg neumornog rada. Kad je radnik član penzionog fonda, osjeća se mnogo lakše i sigurnije obzirom na svoje stare dane. Svi, za koje smo molili za prijem u fond, dobili su dekrete o prijemu. Jedini, koji još dekreta nije dobio, je drug Gjuro Jerinić, ali to će biti zabunom, jer ne postoji nikakav razlog, da nebi i on bio član fonda.

Organizacija kod nas napreduje vrlo dobro. Održavamo redovne sjednice, sastanke i konferencije, što mnogo čini, da su članovi čvrsti i nepokoleblivi. Svim novim članovima u taćine pojaćnjujemo smisao i važnost organizacije, kako u pogledu dužnosti svojih nebi bili u nikakvoj zabludi. Zadovoljniji smo sa manjim brojem članova, pa svijesnijim i odlučnijim, nego li sa većim brojem, a koji neće znati što hoće i kojim putem treba da idu.

Novska.

Malo ima stanica, na kojima bi željezničari bili izvrgnuti tolikim patnjama, kao mi ovdje. Veliki broj nas je premješten o vamo iz Siska i Broda, budući smo na tim stanicama postali suvišni. Premješteni smo preko noći. Došavši u Novsku, za nas ništa nije bilo pripremljeno: niti stan niti šta drugo. Pa ni danas još stanova nemamo, te živimo odvojeno od naših familija, sa duplim troškom. Služba se obavlja najviše bez turnusa, a nije retko, da iznosi i 50%. Željezničarima, koji su već od prije ovdje i koji su odavle rodom, je nešto bolje, na od teške službe i drugih šikana i oni pate. Veliki broj nas uviđamo, da nam se teško stanje samo organizacijom popraviti može. Nacionalna organizacija, koja si je svojatala monopol na ovdješnje osobje, nalazi se na izdisaju: svatko bježi od nje. Svi svijesniji željezničari bave se mišlju, da pristupe u naš Savez i vjerujem, da nije daleko, dan, kad će Novska opet biti kompaktna u našim redovima.

Nova Gradiška.

U nedelju 1. o. m. održali smo vrlo dobro posjećen sastanak u gostioni A. Ivaniševića. Glavnu raspravu vodili smo o položaju imenovanog osobja, kojeg smo izvjestili o akcijama, koje Savez poduzima u njegovu zaštitu. Isto je izvješteno i o predlozima, koje Savez pretresa na sekcijskim konferencijama, a koji idu za time, da se položaj imenovanog osobja utvrdi na jednoj boljoj osnovi, a prije svega, da ima odgovarajući položaj prema stručnoj spremi i da mu se zagarantuje automatska unapredjenja.

Sve imenovano osobje pokazuje za rad Saveza najveći interes. Ono je u većini sve do skora bilo privjesak žutokljunaša, od kojih se sada odvajaju, te pristupa u naše redove. Svi su uvidjeli, da su žutokljunaši donjeli željezničarima samo najveće zlo: opljačkali ih za njihove bijedne novce i pripomogli, da ostanu bez ikakvih prava. Isto to su uvidjeli i radnici-profesionisti. I njima nema mjesta među tom naduvenom gospodom, već među ostalom rajom. Radnik radniku.

Podružnica je narasla na preko 50 članova, a pristupaju još novi. Zaključili smo u najskorijem vremenu sazvati veliku skupštinu, na koju nam pošalje delegata iz Zagreba, a na kojoj želimo uspostaviti naše definitivno jedinstvo na taj način, da se svi željezničari nadju u našim redovima. Na toj skupštini ćemo definitivno likvidirati žutokljunaštvo, a time odstraniti i glavne uzroke svima nevoljama i nepravdama, koje su nas zadnjih godina snašle.

I. L.

Vijesti obl. sekretarijata Zagreb

Zborovi i sastanci.

Zagreb. U nedelju dne 24. augusta održali smo uži sastanak tokarskih radnika iz radionice, na kojem je podnešen izvještaj sa intervencije kod g. upravnika radionice, učinjene povodom predstave za povišicu plaća. Izvještaj je podnio drug Kmet, kojem su se priključili i ostali drugovi, koji su u delegaciji sudjelovali.

Posle podnešenog izvještaja razvila se diskusija, u kojoj je jednodušno konstatovano, da ova akcija Saveza, ma da je poduzeta pod najtežim prilikama, ipak donosi tokarskim radnicima ljep uspjeh. Isti bi bio zamjerno veći, da su svi tokarski radnici složni i jedinstveni u redovima organizacije, ali na žalost, još

uvijek imade pojedinaca, koji u organizaciju neće ili pak rade protiv nje. Ti su za tokarske radnike te radionice najviše škodljivi i što uspjeh akcije nije urodio potpunim plodom, najveća krivica je na njima.

Da bi uspjesi borbe u budućnosti bili veći i sigurniji, svi prisutni su jednodušno riješili, da će živo poradi, da se tokarski radnici do jednoga organizuju. Svi moraju postati odani privrženici i saradnici organizacije, jer samo tako moći će se usćuvati i izvojevane plodove. Samo slijepac uraditi će nešto drugo. Radi toga, svi tokarski radnici radionice, svrstajte se u redove boraca i branite Vaša prava.

K. J.

Obl. sekretarijat Sarajevo.

Oblasna konferencija u Sarajevu.

U nedjelju 25. augusta održata je oblasna konferencija u prostorijama sekretarijata u Radničkom Domu u Sarajevu. Ovoj konferenciji, pored delegata podružnica, prisustvovali su i znatan broj drugova iz Sarajeva i obližnjih podružnica. Ispred centralne uprave konferenciji je prisustvovalao predsejdinik saveza, drug Blaž Korošec.

Izvještaj o radu oblasnog odbora u minuloj godini podnijeli su drugovi Gjorgje Gjurić, predsjednik i Tomo Zima, tajnik. Oni su u izvještaju iznijeli sve što je oblasni odbor poduzimao za zaštitu interesa željezničara u ovoj pokrajini.

Izvještaj o radu centralne uprave saveza i o položaju željezničara podnio je predsjednik saveza, drug Korošec. Drug Korošec u svome opširnom referatu izneo je sve što je centralna uprava poduzimala da se zaštite interesi kako radničkog tako i regulisanog osobja. Naglasio je, da je savez sve poduzeo da se već jednom donese Radnički pravilnik, kojim će se regulisati odnosi između radnika i saobraćajne uprave. Isto tako savez je poduzeo sve da se izmijene, koje se u zakonu donesu, budu što povoljnije. Sve ove predloge treba da izradi samo osobje, na koje se zakon odnosi. U vezi sa ovim savezna uprava je organizovala niz

Še danes se vpiši v Cankarjevo družbo!

konferencija, na kojima se ova pitanja pretresaju i donose konkretni predlozi, koji će se podnijeti ministarstvu. Dužnost je zato željezničara, da stupanjem u redove našega saveza isti u njegovom nastojanju pomognu.

Ispred industrijskih željezničara govorio je drug Obrad Marković, predsjednik podružnice Ljubija. Drug Marković je u svome govoru pozdravio konferenciju ispred industrijskih željezničara, željezničara, koje se slabo pozna. Ne samo da ih ne poznaju ostali željezničari, nego za njih ne zna ni onaj koji bi morao znati. Industrijskih željezničara u Bosni ima oko 4000 i potrebno je da se o njima povede računa. Jer ove željeznice nisu, kako se to misli, kakove šumske koturače, nego su to željeznice koje vrše istu dužnost kao što je vrše i državne željeznice. Na ovim željeznicama vrši se javni saobraćaj, te željezničari dolaze u dodir sa svim našim građanstvom, pa prema tome i osoblje mora da ima potrebnu naobrazbu i spremu. Ovo osoblje mora imati propisne stručne ispite, koje predviđa zakon o saobraćajnom osoblju.

Dakle kad ovi željezničari sve to moraju da imaju što oni i sami odobravaju, nije pravo da ih se ipak smatra kao neželjezničare.

Industrijski željezničari nisu osigurani penzijama ni platama od kojih bi mogli bar donekle svoju obitelj obezbijediti, već rade do iznemoglosti a onda ga se jednostavno baci napolje. Što se tiče toga osiguranja, najgore su stali željezničari »Šipadove« željeznice Drvar-Dobrljin. Na ovoj željeznici ima oko 2500 željezničara, koji zarade toliko da ni suha hljeba nemaju, a o drugim životnim potrebama ne treba ni govoriti. — Uprava ove željeznice nedavno ih je nagradila sa širitima i izgleda da se radi po onoj staroj metodi Ote Štajnbajsa (veliku titulu a malu platu). Sekcijski radnici ove željeznice plaćeni su od 16 do najviše 20 dinara.

U svome daljnjem govoru apelovao je drug Marković na oblasnu konferenciju i centralnu upravu saveza da se na svim mjestima založi za ove željezničare, a oni će svojim radom na organizaciji dokazati da su pravi željezničari i da će rame uz rame svi bez razlike boriti se za svoja ekonomska prava.

Na kraju napominje, da industrijski željezničari nemaju službenih haljina te i u tome izostaju daleko od državnih željezničara. Poziva sve industrijske željezničare da se što prije nadju u jednoj organizaciji, i to u Ujedinjenom Savezu Željezničara Jugoslavije.

Poslije se prešlo na izbor odbora u koji su ušli sljedeći drugovi: Predsjednik: Gjorgije Gjurić, podpredsjednik: Ilija Ledić, tajnik: Tozima, blagajnik: Milan Tupajić, članovi odbora: Marko Barbarić, Dušan Ilić, Franjo Pešek, Anton Veronese, Ibro Beširević, Obrad Marković, Gjorgio Trifković, Ivo Tazić; nadzorni odbor: Franjo Ungerman, Ljubo Ružić i Čordašić Mijo.

Poslije izbora odbora, drug Gjurić je prisutne pozvao, da nastave sa radom na jačanju saveza i zaključio ovu uspješnu konferenciju.

Banja luka.

18. augusta održali su vrbanski željezničari »Bosansko« D. D. u Radničkom Domu u Banja Luci skupštinu na kojoj je osnovana podružnica našega Saveza. Ovoj skupštini ispred Oblasnog Odbora prisustvovao je i drug Tomo Zima iz Sarajeva. Skupštinu je otvorio i predsjedavao joj drug Ivan Župančić. Pozdravivši prisutne i naglasivši svrhu ove skupštine dao je riječ drugu Zimi. Drug Zima u svome referatu o potrebi organizovanja industrijskih željezničara naglasio je da je skrajnje vrijeme da se željezničari svi bez razlike okupe u Ujedinjenom Savezu Željezničara, pa pripadali oni državnom ili privatnom preduzeću. Ovo je potrebno iz razloga što oni svi vrše jednaku službu. Uspoređuje život

državnih željezničara sa životom industrijskih željezničara a naročito željezničara vrbanske željeznice, koji je daleko izostao od ostalih željezničara. Da je to tačno zaključuje već iz toga, što oni moraju da vrše službu po 5—600 sati mjesečno. Plate su isto tako mizerne, one nisu dovoljne, da se suhim hljbom može prehraniti. Ovome zlu moraju sami željezničari da stanu na kraj, a to je moguće postići jedino kroz organizaciju, i to u organizaciji sa ostalim željezničarima, a to je Ujedinjeni Savez Željezničara, koji je uvijek stajao na braniku interesa svih željezničara. Potrebno je zato da svi zajednički prionu na radu oko podizanja i jačanja svoje stručne organizacije od koje će imati koristi sami željezničari.

Poslije govora druga Zime govorio je drug Ilović, koje je apelovao na prisutne, da u započetom radu istraju i da se ne daju od nikoga smesti.

Iza toga prešlo se na čitanje pravila i pravilnika te izbor podružničkog odbora. U odbor izabrati su sljedeći drugovi: Predsjednik: Zarko Magjarić; podpredsjednik: Milan Kudra; tajnik: Ivan Župančić; blagajnik: Burili Josip; članovi odbora: Milan Momić, Ivan Matijević, David Gjukelić, Ivan Samida; nadzorni odbor: Ivan Kardun i Karlo Smit.

Poslije toga drug Župančić pozvao je sve prisutne na rad na jačanju organizacije i zaključio je ovu uspješnu skupštinu.

Njihovi »uspjesi«.

Organ žutog udruženja »Sarajevski željezničar«, u članku »Naša organizacija za dobro saobraćaja« u svom 3. broju piše,

Akcija Strokovne komisije za Sloveniju.

Ker je na dnevnem redu revizija socijalne zakonodaje, ker je izrečena beseda, da se uzakoni starostno zavarovanje, ker sta izdana projekta za obrtni in rudarski zakon, je moralo delavstvo k tem vprašanjem povedati svoje mnenje. In Strokovna komisija za Slovenijo je pozvala vse organizirano delavstvo, da to stori, da javnosti in vladi pove, kako naj bo urejeno starostno zavarovanje, da bo res starostno zavarovanje, kako naj se izvrši revizija socijalne zakonodaje, ako je to že neizbežno, da bo res revizija, t. j. zboljšanje socijalne zakonodaje, ne pa poslabšanje, in kako naj izgleda rudarski in obrtni zakon, da bo zares izvajan. Saj je delavstvo ravno tako davkoplačevalec, kakor kapitalisti, pravzaprav večji, ima istotako obveznosti do države, plačuje celo v pretežni večini poleg kmetov, krvavi davek, zato ima pravico, da pove svoje zahteve in pričakuje, da se bodo tudi njegove zahteve upoštevale. In to tem bolj, ker so te zahteve in ti predlogi v korist celokupnosti in ne kakim majhnim grupam državljanov.

Delavstvo je razumelo poziv Strokovne komisije za Slovenijo in povsod živahno zborovalo.

Službene vesti centrale, podružnic in tajništev

Željezničarima Beograda i Zemuna.

Ujedinjeni Savez Željezničara, pododbor Beograd, ima svoje prostorije u palati Radničke Komore. Nemanjina ulica 34/II, levo. Članovi koji žele pristupiti u Savez ili koji traže ma kakva obaveštenja, neka se jave tamo svakog radnog dana od 18 do 19 sati u večje, a nedeljom i blagdanima od 10 do 12 sati pre podne.

Uprava.

Vsem članom v vednost.

Adresa našega saveza (centrale) je:

Ujedinjeni savez željezničarjev Ljubljana.

Poštni predal 280.

Vse dopise za centralo in list pošiljajte le na ta naslov.

Centralna uprava saveza.

Izdavanje vozniških pogodnosti.

Na pitanja raznih podružnica te članova, ne možemo svima posebice da odgovorimo, već objavimo to preko novina:

Generalna Direkcija ne naplaćiva nikakve sume za izdavanje besplatnih karata (za tiskanice: Besplatna karta), za koje se je ranije plaćalo po 1, 2 i 3 Din. Dostavljamo to svima drugovima do znanja i ravnjanja.

Oblasni odbor Beograd.

(Centralna uprava već je i pismeno zatražila od ministarstva, da obavijesti vse oblasne direkcije, da ne naplaćuju nikakve sume za besplatne karte.)

Uradne ure na centrali so zopet od 8. do 12. in od 15. do 19. ure, ob nedeljah in praznikih od 9. do 11. ure.

Adrese tajništva.

Oblasni sekretarijat Sarajevo ima svoje prostorije u Radničkom domu u Sarajevu. Adresa jeste: Sa-

kako je njihova organizacija kroz deset godina učinila mnogo za dobro saobraćaja i dobro željezničara. Koliko su oni dobra stvarno učinili kako za saobraćaj tako i za željezničare, to željezničari najbolje znaju. Medjutim, priznati moramo da su gospoda, koja su bila na čelu tog žutog udruženja, učinili dosta dobra, ali samo za sebe, svoje prijatelje i prišipetlje, dočim svi oni, koji su godinama prisilno plaćali članarinu zato udruženje, nisu od njega videli nikakova dobra; naprotiv samo štetu.

Deset godina rada žutog udruženja u ovoj pokrajini najbolj su osjetili radnici, kojima su baš pomoću toga udruženja oduzeta mnoga, ranije stečena prava. Tako su radnicima oduzete ukoričene legitimacije, snižene plate a oni slati na neplaćene dopuste i t. d. Kod saobraćaja, pak, već godinama se krši osmočasovno radno vrijeme, zavedeni su turnusi 24/24 i još mnogo toga, a za ukidanje ovih nepravdi žuto udruženje nije ni jedan potez učinilo. I sada, kad su željezničari u masama sve to spoznali i počeli udruženje napuštati, oni su zakukali kako im naš savez vrbuje članstvo. Poručujemo žutoj gospodi iz udruženja da naš savez članstvo nije nikad vrbovao, nego je uvijek izlazio samo sa istim i stalno gledao koga će u savez primiti. Medjutim oni su i ranije pokušavali a i danas još nastoje da pomoću pritiska željezničare natjeraju u svoje udruženje. Samo što u tome više ne uspevaju, jer su željezničari došli do uverenja da je jedino naš savez u stanju zaštititi njihove interese, i zato neće dugo potrajati i svi svjesni željezničari će se naći u našem savezu.

lastnem interesu, da med službo ali pred nastopom službe ne uživajo opojnih pijač, zlasti z ozirom na sedanje prenaporno službo, da se ne bo event. slabost ali hipna bolezen vsled preutrujenosti mogla smatrati kot posledica pijače.

Centralna uprava U. S. Ž. J.

Gospodarska poslovalnica otvorena.

V Ljubljani na Miklošičevi cesti št. 13 je bila pretekli teden otvorena za teritorij ljubljanske železniške direkcije železničarska gospodarska zadruga ter je bil s tem postavljen temelj za nadaljni razvoj zadrugne gibanja med zavednimi železničarji.

Začeli smo z malim. Otvorili smo zaenkrat samo

manufakturni oddelek,

da sedaj pred*zimo in v začetku šole res priskočimo na pomoč vsem železničarjem. Če vzamemo le službeno obleko, je danes vsakdo prepričan, da s 600 Din, katere dobi za obleko, ne more kupiti vse potrebne obleke. Da se omogoči železničarjem nabava obleke, jo bo naša poslovalnica oddajala na 10 obrokov in to brez vsakega pribitka cen. Da smo kljub temu v cenah konkurenčni, navajamo le par zgledov:

Blago za službeno obleko (3 m in 10 cm) z vso podlogo stane pri nas III. vrste le 353 Din, II. vrste 446 Din in I. vrste 492 Din. Torej le 40 do 50 Din mesečno bo plačal železničar za službeno obleko.

V zalogi imamo nadalje že danes nad 100 vzorcev blaga za moške obleke, nad 40 vzorcev za suknje, nadalje bo v zalogi vse blago za ženske obleke, perilo, delovne srajce, delovne obleke itd.

Nočemo železničarjev varati s 5% povračil, ker danes že vsakdo ve, da če dobi koncem leta 5% povračil, je tekom leta moral najmanj 10% več vplačati.

Da omogočimo vsakemu železničarju, da bo naš član in zadrugnik ter sogospodar zadruge, smo določili najnižjo vpisnino in delež ter znaša vpisnina enkrat za vselej le 5 Din in delež tudi le 5 Din.

Prosimo vse sodruge, ki bodo blago kupili, da takoj javijo vse svoje pritožbe, ki bi jih event. imeli in sicer tako glede kvalitete blaga ali postrežbe na naslov:

»Poštni predal 280 — Ljubljana«. Na ta naslov naj se pošiljajo tudi vsa naročila od zunaj. K temu naslovu ni treba pristavljati nikakih drugih naslovov.

Željezničarji! Prvi korak za osamosvojitve železničarjev je narejen in na tem temelju je potrebno, da si izgradimo lastne zadruge, ki jih bomo upravljali železničarji sami brez vsakih višjih pritiskov in ki nam bodo vsak čas odprte tako, ko bomo zdravi in služili, kakor če bomo bolni ali v borbi za naše pravice.

Željezničarji Slovenije! Na Vas je, da si danes nekoliko bolj utrdite Vaš položaj, da vržete en del odvisnosti raz sebe.

Prvi korak nam mora uspeti in prihodnje leto moramo v Sloveniji odpreti tudi že splošno konzumno zadrugo, kjer bomo kupovali vsa živila in kjer bomo tudi z našim premoženjem sami upravljali.

Pojdimo boljši bodočnosti nasproti! Naš sklep danes naj bo: Organizirani železničarji bomo kupovali vse blago za obleke le v svoji zadrugi.

Ujedinjeni Savez Željezničarjev Jugoslavije.

Pozor!

Željezničarji!

Pozor!

Prodajalna naše zadruge se nahaja v Ljubljani na Miklošičevi cesti 13 (prva ulica desno od kolodvora, ako gledate v mesto).

Zadrugna pisarna, kjer se vpišete ter dobite vsa pojasnila, event. kredit, pa se nahaja v Delavski zbornici, v isti ulici (Miklošičeva cesta) prvi vhod, prvo nadstropje.

Gospodarska poslovalnica
osobja ljubljanske železniške direkcije.